

Beslissing 15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C. de Jongh, advocaat te Leiden,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens zijn leven geestelijke van het Bisdom 's-Hertogenbosch,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 december 2011. Op 24 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 16 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Jongh voornoemd.

Namens het Bisdom zijn verschenen [bisschop] voornoemd en mr. [naam], jurist van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Vanaf zijn elfde jaar tot zijn 16^e kreeg klager aanvankelijk theoretische en enkele jaren later klarinetles. Aangeklaagde was toen priester van het bisdom 's-Hertogenbosch en rector van het zusterhuis ([naam]) te [plaats] van waaruit hij ook assisteerde als kapelaan in de parochie [naam] te [plaats]. Tevens gaf hij zowel te [plaats] als in de [naam]kapel te [plaats] muziekles. Klager kreeg gedurende de eerste drie jaar wekelijks les in de kapel van [plaats]. Daarna vonden de muzieklessen plaats in de bloemkassen van de parochie in [plaats]. De (bij)lessen in [plaats] vonden niet meer wekelijks plaats.

2.2. Vanaf zijn 11^e jaar tot zijn 16^e (in de jaren 1959-1965) is klager tijdens elke muziekles seksueel misbruikt door aangeklaagde. Indertijd droegen de jongens korte broeken. Aangeklaagde sloeg het ritme op het been van klager, waarbij hij tijdens het tikken telkens een stukje dichters naar het kruis van klager schoof, tot hij zijn hand in de broek van klager

stopte en zijn penis betastte en vasthield. Vervolgens haalde aangeklaagde de penis van klager uit zijn broek. Ook stopte aangeklaagde de penis van klager in zijn mond. In de kapel waar klager les kreeg stond een grote kast. Klager moest in die kast staan, zodat hij uit het zicht zou zijn als er iemand binnenkwam. Aangeklaagde tilde op zijn beurt zijn rokken op, waarop klager zijn penis moest aanschouwen. Vervolgens werd klager gedwongen de penis van aangeklaagde in zijn hand te nemen en er kusjes op te geven. Eén keer heeft aangeklaagde ook getracht de anus van klager met zijn vinger te penetreren. Dit was erg pijnlijk voor klager. Klager herinnert zich nog goed het gevoel van afschuw en onmacht. Op zijn 16e besloot klager niet meer naar de Harmonie, te gaan. Het seksueel misbruik door aangeklaagde is toen ook gestopt.

2.3 De gebeurtenissen hebben verstrekkende gevolgen voor klager gehad. Zo is er sprake van zware hoofdpijnen met als gevolg medicijnverslaving en schade aan lever en nieren, gokverslaving en relationele problemen. Klager is uiteindelijk al op 38-jarige leeftijd in de WAO beland.

Klager is meer dan eens bij psychiatrische instanties onder behandeling geweest. Ook heeft hij hulp gezocht via [instelling], alwaar hij voor het eerst in gesprek kwam met andere misbruikten.

Klager ondervond onbegrip toen hij zijn familie informeerde over het misbruik, hetgeen er toe heeft geleid dat hij geen contact meer heeft met zijn broers en zussen. Klager heeft geen carrière kunnen opbouwen. Hij heeft de gebeurtenissen gedeeltelijk kunnen verwerken, maar stuit nog steeds op onbegrip en heeft nog steeds last van hoofdpijnen. Sinds tien jaar heeft hij wel weer een relatie.

2.4 Doel van de klachtenprocedure is voor klager dat hij formele erkenning krijgt.

Klager vermoedt dat er veel meer kinderen door aangeklaagde zijn misbruikt. Klager meent dat zijn verhaal mogelijk kan bijdragen aan een goede waarheidsvinding, mede ter voorkoming van seksueel misbruik in de toekomst.

Klager acht voorts een financiële vergoeding voor het geleden leed op z'n plaats. Klager is niet in staat geweest een behoorlijk pensioen op te bouwen en hij heeft een bedrag van € 100.000,- vergoekt als gevolg van zijn gokverslaving. Ook wil klager compensatie voor zijn verminderde levensvreugde en het 'verlies' van familie en relaties.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Het Bisdom heeft tevens naar vermogen onderzoek verricht in de archieven. Helaas kon geen informatie meer verkregen worden van personen die in de betreffende periode werkzaam waren.

De Bisschop concludeert dat geen directe aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Wel is gebleken dat aangeklaagde in 1939 plotsklaps is vertrokken tijdens zijn werkzaamheden en dat hij pas negen jaar later weer een benoeming binnen het Bossche bisdom heeft gekregen. Aangeklaagde is op muzikaal gebied inderdaad zeer actief geweest, zo ook in de in onbruik geraakte [naam]kapel, welke door de parochie [plaats] in gebruik was gegeven aan de Stadharmonie, aan welke harmonie aangeklaagde klaarblijkelijk was verbonden.

De Bisschop kan op basis van de hem beschikbare informatie het misbruik door aangeklaagde noch ontkennen noch met zekerheid bevestigen, waarmee hij nadrukkelijk hetgeen is voorgevallen niet wil bagatelliseren. Indien de Klachtencommissie tot het oordeel komt dat een spijtbetuiging aan klager kan bijdragen aan de verwerking van het leed, dan is de Bisschop daar uiteraard toe bereid.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager als leerling/lid van de Harmonie gedurende een periode van vijf jaar - aanvankelijk wekelijks in [plaats] en daarna met enige regelmaat in [plaats] – seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit (gedwongen wederzijdse) onzedelijke betasting en oraal contact. De Klachtencommissie acht het tevens aannemelijk dat klager éénmalig door aangeklaagde met de vinger in zijn anus is benaderd. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Bovendien is er recent nog een klacht (bekend onder nummer 2012T814) tegen aangeklaagde ingediend. Deze klacht vertoont een gelijkenis met de gebeurtenissen zoals door klager in de onderhavige zaak geschetst. Uit de overgelegde stukken blijkt voorts dat klager reeds in de jaren 1975/1980 op de polikliniek voor de psychiatrie melding heeft gemaakt van het seksueel misbruik door zijn muziekdocent. Klager heeft derhalve reeds geruime tijd vóór de aandacht voor het seksueel misbruik binnen de Katholieke Kerk in de media medio 2010 gesproken met hulpverleners over het misbruik door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Bisschop] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting aan te geven dat hij namens het Bisdom zeer betreurt hetgeen klager in zijn jeugd is overkomen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door:

mr. H.J. Schepen, voorzitter; mr. P.A. Schaafsma en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.